# Türkçe Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31914

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Tutum Ölçe?i, Çerçi ve Derman (2016) taraf?ndan geli?tirilmi? olup, bireylerin Türkçe etkinliklerine yönelik genel e?ilimlerini ve duygusal tepkilerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, özellikle dil e?itimi ba?lam?nda, ö?rencilerin **Türkçe derslerine**, okuma, yazma ve konu?ma gibi etkinliklere kar?? gösterdikleri **yarar, ilgi ve isteksizlik** boyutlar?n? derinlemesine incelemek üzere tasarlanm??t?r. Bu geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin (geçerlilik ve güvenirlik) yüksek oldu?unu göstermi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Türkçe etkinlikleri, tutum, ölçek geli?tirme, geçerlilik, güvenirlik, Likert, faktör analizi

## Yazarlar

Çerçi, A., Derman, S.

## Amaç

Türkçe Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçe?i, bireylerin (özellikle ö?rencilerin) Türkçe dersi kapsam?nda yürütülen çe?itli etkinliklere (okuma, yazma, dinleme, konu?ma vb.) kar?? geli?tirdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini saptamak amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, tutumlar?n belirlenmesi yoluyla **e?itim programlar?n?n etkinli?ini** de?erlendirmeye ve ö?rencilerin motivasyonunu art?rmaya yönelik stratejiler geli?tirmeye katk? sa?lamakt?r.

Ölçek, Türkçe e?itimi alan?ndaki ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar için ö?rencilerin derse olan duygusal ba?lar?n? ve alg?lanan önem düzeylerini belirlemede standart ve **güvenilir bir ölçüm arac?** sunmaktad?r.

## Yap?

Ölçek, Türkçe etkinliklerine yönelik tutum yap?s?n? ölçmektedir. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in üç temel boyuttan olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu boyutlar, tutumun farkl? veçhelerini temsil etmektedir:

**Faktör 1:** Yarar ve Önem Boyutu
**Faktör 2:** ?lgi Boyutu
**Faktör 3:** ?steksizlik ve ?lgisizlik Boyutu

Bu üç faktör, bireyin Türkçe etkinliklerini ne kadar de?erli buldu?unu, bu etkinliklere ne derece

ARABPSYCHOLOGY.COM

gönüllü kat?ld???n? ve ne ölçüde kaç?nma e?ilimi gösterdi?ini bütüncül bir ?ekilde ortaya koymaktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?i, **faktör analizi** ve korelasyon katsay?lar? hesaplamalar? ile desteklenmi?tir. Verilerin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve Bartlett Testi uygulanm??t?r.

Analiz sonuçlar?na göre, KMO de?eri **.962** olarak bulunmu?tur ki bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel derecede uygun oldu?unu göstermektedir. Bartlett Testi sonucu ise anlaml? (p<.00) bulunmu?tur . Bu sonuçlar, veri setinin çok de?i?kenli normal da??l?m gösterdi?ini ve faktör yap?s?n?n anlaml? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, yap? geçerlili?ini ortaya koymak amac?yla hesaplanan faktörler aras? Pearson korelasyon katsay?lar? yüksek düzeyde anlaml? bulunmu?tur: Faktör1-Faktör2= **.696**, Faktör1-Faktör3= **.693**, Faktör2-Faktör3= **.700**. Bu yüksek korelasyonlar, faktörlerin birbirleriyle ili?kili oldu?unu ancak ayr? boyutlar? temsil etti?ini göstermektedir.

## Güvenirlik

Türkçe Etkinlikleri Tutum Ölçe?inin güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak incelenmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) **.947** gibi çok yüksek bir de?erde bulunmu?tur.

Boyutlara göre iç tutarl?l?k katsay?lar? ise ?öyledir:

Birinci Faktör (Yarar, Önem): **.904**
?kinci Faktör (?lgi): **.852**
Üçüncü Faktör (?steksizlik, ?lgisizlik): **.845**

Tüm faktörler için elde edilen katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar?n?n da yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve farkl? maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulam??t?r. Analiz öncesinde yap?lan KMO testi (.962) ve anlaml? Bartlett testi (p<.00), verilerin **aç?klay?c? faktör analizi** (AFA) için ideal oldu?unu göstermi?tir.

Analiz sonucunda, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u görülmü?tür. Bu faktörler, ölçe?in teorik çerçevesiyle uyumlu olarak **yarar/önem, ilgi**

ARABPSYCHOLOGY.COM

**ve isteksizlik/ilgisizlik** olarak adland?r?lm??t?r. Faktörler aras? korelasyonlar (.693 - .700 aral???nda), boyutlar?n birbiriyle ili?kili oldu?unu ancak faktör ayr?m?n?n korundu?unu teyit etmi?tir.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

**Format:** 22 maddeden olu?an, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Türkçe e?itimi alan ö?renciler.

**Ya? Grubu:** Ara?t?rman?n yap?ld??? popülasyona ba?l? olarak, genellikle ilkokul veya ortaokul seviyesindeki ö?renciler.

**Popülasyon Detaylar?:** Orijinal çal??mada detayl? popülasyon bilgisi belirtilmemi?tir, ancak Türkçe e?itimi alan ö?rencilerden olu?maktad?r.

**Test Metodolojisi:** Kat?l?mc?lar, her bir maddeye yönelik tutumlar?n? 5 seçenekli Likert derecelendirmesi ile belirtirler: **"tamamen kat?l?yorum"**, **"kat?l?yorum"**, **"karars?z?m"**, **"kat?lm?yorum"**, **"hiç kat?lm?yorum"**.

## Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, tutum ölçümü, dil e?itimi, yap?sal geçerlilik, iç tutarl?l?k, faktör analizi

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Arif ÇERÇ?

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

**Kurum E-posta Adresleri:** arifcerci@gmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Ölçe?in geli?tirme ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Arif ÇERÇ? ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. ?leti?im e-posta adresi: arifcerci@gmail.com.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turkce-etkinliklerine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

## Kaynaklar

Çerçi, A. ve Derman, S . (2016). Türkçe Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Ana Dili E?itimi Dergisi, 4* (4), 461-473. Doi: 10.16916/Aded.267380

## Türkçe Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in 22 maddesi orijinal kaynakta tam metin olarak sa?lanmam??t?r. Kullan?m için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM